

Paul Watson, skipari á »Sea Shephard«:

Tit sleppa ikki at drepa ein grindahval aftrat

— og verða vit handtiknir, fær tað álvars-ligar avleiðingar fyri føroyingar — tá fara vit av álvara at bojkotta føroyskar og seinni danskar vørur.

Orð: jan
Myndir: kalmur

Leygardagin kom kanad-iska umhvørviskipið »Sea Shephard« til Føroya og hevur tað ligið fyri ákk-ri á Nólsoyarfirði nú. Sosialurin vitjaði um-borð á skipinum seinna-partin leygardagin. Har hittu vit skiparan, Poul Watson. Hann greiðir okk-um frá, at endamálið við hesi heldur sjáldsomu vitjanini í Føroyum er stutt og greitt at steðga grindadrápi.

Eigur skipið sjálvur

Sjálvur eigur Poul Watson skipið, sum er ein gamal trolari. Tað hevur verið á nógvum hævum fyri at steðga hvala- og kópaveiðu.

Felagsskapurin, sum Paul Watson og hini 15 fólkinu umboða, eitur: »Sea Shephard Conservation Society« og hevur sum aðalmál at verja all sýgdjór í havinum. Felagsskapurin hevur skriv-stovur bæði í Kanada, USA og Bretlandi. Sjálv-ur kemur Paul Watson úr Vancouver í Kanada.

Uppá fýrispurning hvi teir just nú eru farnir at

visa grindadrápinum ans, sigur Paul Watson, at teir hesi seinastu try árinu hava fingið nógvar klagar frá fólki, sum harmast um og eru imoti grindadráp-inum í Føroyum.

— Nær avgjördu tit at fara til Føroya? — Vit hava havt eyguni eftir Føroyum í fleiri ár, tí nógv fólki, sum hava verið í Føroyum og sæð grinda-dráp, hava gjørt vart við og biðið okkum gera okkurt fyri at steðga grindadrápi.

Annars var eg sjálvur við á altjóða hvalaveið-fundinum, sum varð hildin í Bretlandi í juli mánað, har eisini grindadráp í Føroyum var til viðgerðar. Eg fór av tí fundinum aftur til Kanada fyri at gera skipið út til fara til Føroya at steðga grinda-drápi.

Til Føroya í skundi

Paul Watson sigur viðari, at skipið hevur ikki verið í sigling í tvey ár, nú um-væljarar hava verið gjørd-ur. Nu riggaðu teir tað so til í skundi at fara til Føroya.

Ferðin gekk úr Halifax í USA og Bretlandi. Sjálv-ur kemur Paul Watson úr Vancouver í Kanada.

Uppá fýrispurning hvi teir just nú eru farnir at

gav oljufelagnum boð um at lata skipinum olju, tí oljufelagnum hava ikki loyvi til at nokta tí.

— Vit legdu so leiðina til steðga her í eina tíð, sigur Paul Watson.

— Eftir tit ikki at leggja at bryggju og koma í land?

— Tað gera vit ikki. Vit fara at liggja í føroyskum sjógvum og biða eftir, at grind skal koma og so fara vit at forða tykkum í at drepa grindina.

Paul Watson sigur, at teir hava olju og proviant til 42 dagar, so teimum nýtist ikki at leggja at landi.

Til Etiopia við mati

Hann leggur tað aftrat, at atlanen er seinni at fara til London eftir mat-vörum, sum tey skulu flyta til Etiopia. Hetta er partur av arbeiði teirra, sum tey gera ókeypis.

— Men vit ætla so at koma aftur til Føroya seinni í ár at halda eyga við grindini, sigur Paul Watson.

— Er nakað samband millum tykkara felags-skap og so tann felags-skapin, sum just hevur verið í Føroyum?

— Nei, vit hava einki við tann felagsskapin at gera.

Paul Watson: — Grindahvalurin er eins og ell av havsins súgdjórur höttur og tí eigur eingin grindahvalur at verða dripi

Tað eru so nógvir tilkiri felagsskapir. Men vit hava frætt, at báatar teirra vörðu oyðilagdir og at fólkinu vörðu alopin.

— Hvar hevur tú hørt hatta? — Bæði í Kanada, USA og í Bretlandi.

— Heldur tú tey tíð-indini eru sonn?

— Tað er ilt at meta um, tí eg havi ikki sjálvur tosað við fólkinu, sum vóru í Føroyum.

— Hvat veist tú sjálvur um grindadráp?

— Eg veit, at tit drepa grind. Tað er tí eg eri komin higar. Eg havi sæð grindadráp bæði á filmi og á myndum, sum hava verið prentaðar í bretsk-um bløðum. Men hetta hevur minni at siga, tað, sum eg havi áhuga fyri, er, at tit drepa grind. Og tað ætli eg at steðga.

— Men føroyingar eru rættiliga ónøgd við ta viðgerð, sum hevur verið í

fjelmiðlumum og meta hana sum ósakliga. M. a. verður sagt, at talan er um eina ítróttargrein, har eisini bernesni luttaka. Heldur tú, hetta er beint?

— Eg havi sæð myndir-nar av børnunum og umhvørvinum rúndan um. Grindadráp fer fram hjá tykkum, tað er tað, sum eg ynski at vita og havi fingið at vita. Tað er nóg mikið fyri meg.

Paul Watson sigur ann-ars, at kunnleiki hansara til hval er rættiliga stórur.

— Endamálið við okkara arbeiði er tí eisini at steðga allari veiði eftir havsins súgdjórur.

— Vit eru als ikki sinnað til at lurtu eftir fólki, sum verja grindadráp. Talan er um sera klók djór, men tað tydingarmesta er, at tey eru við at verða avoyðd um allan heim. Gera vit einki fyri at bjarga teim-um, sum eru eftir, so er vandi fyri, at tað um ikki

so nógv ár, eru eingi eftir av hesum djórur.

Dálkingin

Lat meg undirstrika her, sigur Paul Watson viðari, at hesi djórini eru ikki bert hött av veiði ella drápi.

— Tey eru so sanniliga eisini hött av teirri dálking, sum finst í hævunum. Her er talan um dálking við kvik-silvri og øðrum metall-um, men hvalaslegini eru eisini hött við ongan »bú-stað« at eiga longur.

Paul Watson sigur við-ari, at í 1980 varð ein frá-græiðing um støðuna hjá djóra- og plantulivi á jørð um ár 2000, handað amer-ikanska forsetanum.

Henda frágræiðing segir okkum at ein hópur av djóraslegum fer at vera álvarsliga höttur og teirra millum eru øll súgdjór í hævunum.

Paul Watson heldur tað tí vera líkamikið, hvat

ávisir fjelmiðlar skriva og siga um grind og grinda-dráp. Tað, sum telur og hevur alt at siga, er at vis-indamenn vilja vera við, at øll havsins súgdjór eru hött og tí mugu verja.

Øll havsins súgdjór hött

Vit spurdu Paul Watson, um tað finst nakað visindaligt tilfar, sum sigur, at grindahvalurin er höttur.

Til tað sigur hann, at øll súgdjór í hævunum eru hött og at visindamenn-inir í altjóða hvalaveið-nevndini goðtaka ikki grindadráp.

Tey siga, at umframt at vera ein av teimum mest omenniskjansligu dráps-háttunum, sum verða brúktir í heiminum idag, tá djór verða tikin av døg-um, so er grindahvalur höttur og kann heilt av-oyðast, verður drápið ikki steðgað.

— Her í Føroyum er tað ikki vanlig mannahagsan, at grindahvalurin er hött-ur!

— Ein og hvar kann hava sína egnu hugsan. Min er tann, at grinda-hvalurin er höttur og tað sama siga visindamenn-inir í altjóða hvalaveið-nevndini. Og allir aðrir serfrøingar, sum hava kunnleika til súgdjórini í hævunum.

— Eg kann vísa tykkum á visindamenn bæði í USA, Kanada, Bretlandi og Ítalíu, sum siga hetta.

Paul Watson heldur fyri, at menniskjuni hesi seinastu 100 árinu hava gjørt av við nógv djóra-sleg. Hesi djór eru avoyðd av fólki, sum hava sagt, at tey vistu, hvat tey gjørdi, og at veiða teirra ikki fór at elva til, at djór-ini doyðu út.

Eingin munur!

— Men er ikki munur á størhvalaveiði og so okk-ara grindadrápi?

— Eg siggi ongan mun. Bæði sløginu eru hött. Ein

kann kanska siga, at stør-hvalurin er í vanda, meðan grindahvalur er höttur. Men vit vita, at djór sum fyrst eru hött, tey kunnu rættiliga skjótt koma í vanda at verða heilt av-oydd.

— Tu sigur, at tit ætla at steðga grindadrápi, men hetta er jú imoti fø-royskari lóg!

— Tað tí føroyingar gera, tá tit drepa grind, er imoti altjóða lóg.

— Men hvat sigur al-tjóða lóg um grindadráp?

— At einki drap kann fara fram, sum ikki verður regulerað. Og til tess at kunna regulera veiðina, so mugu tit hava eina ávísu kvotu. Hana hava tit ikki.

Paul Watson finst annars at, tí, sum Atli Dam, lógmaður hevur fyr-tikið sær í malinum.

Stjórnarleiðari tykkara hevur sagt, at grindadráp-ið er reint føroyskt mál, og at tað ikki kemur øðrum við, hvat tit gera í hesum máli. Til tað er at siga, at tit eiga ikki grindahvalin, hann er harafturimót onn hjá øllum menniskjum.

Óneyðugt at drepa grind

Paul Watson heldur ikki, at tað er neyðugt hjá fø-royingum at drepa grind.

— Tit eru ein rík tjóð, og tit hava ongan buskapar-ligan áhuga í grindini.

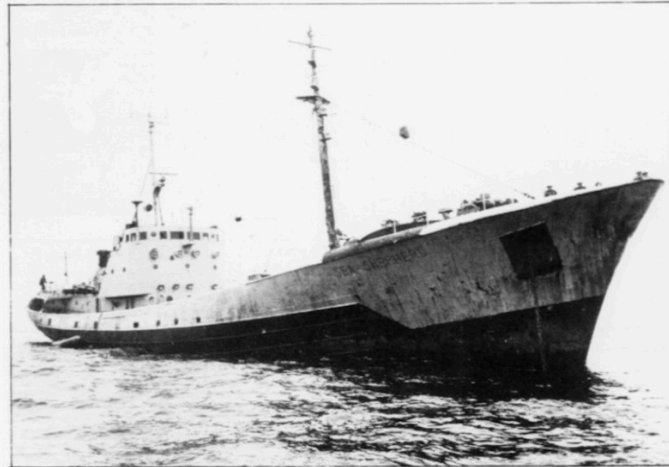
Ti er tað eins óneyðugt hjá tykkum at drepa grind sum tað er hjá mær at drepa bjarnir, sum kanska finnst í minum umhvøvi og gera av við tær bert tí at tað hevur verið tradit-ion.

Ti kunnu seta tykkum í samband við altjóða hvalaveiðnevndina og við aðrar serfrøingar.

— Hvussu stórus er stovnurin av grindahvali?

— Tað vita vit ikki, men vit vita, at hann er klassi-fiseraður sum höttur og tað merkir so aftur, at hesin stovnur má verja móti týning.

— Eg kenni eisini hesi stjórnmálsmið frá Alaska og Grønlandi. Har verður eisini og hjá tykkum sagt, at tað hevur verið skilt at drepa grind og tí skal tað halda fram. Nei, síð rætt-

»Sea Shephard« á Nólsoyarfirði. Hann biður eftir grind

visgera ikki grindadráp. Tað ringasta, sum kann henda er, at tit við tykkara grindadrápi taka møguleikan frá tykkara eftirkomarum at siggja hesi djór.

— Men hava tit nakað visindaligt tilfar, sum sigur, at so verður?

— Tit føroyingar eiga einki tilfar, sum sigur, at hetta ikki fer at henda. Eg kann vísa á tilfar. Tað er tókt, um føroyingar eru hugaðir at siggja tað, men higartil hava tit ikki verið hugaðir til tess.

Ti kunnu seta tykkum í samband við altjóða hvalaveiðnevndina og við aðrar serfrøingar.

— Hvussu stórus er stovnurin av grindahvali?

— Tað vita vit ikki, men vit vita, at hann er klassi-fiseraður sum höttur og tað merkir so aftur, at hesin stovnur má verja móti týning.

— Eg kenni eisini hesi stjórnmálsmið frá Alaska og Grønlandi. Har verður eisini og hjá tykkum sagt, at tað hevur verið skilt at drepa grind og tí skal tað halda fram. Nei, síð rætt-

Okkara uppgáva ikki at upplýsa

— Er upplýsing ikki partur av tykkara arbeiði?

— Tað er tað ikki júst. Tað hava aðrir gjørt undan okkum. Men vit royndu so at tosa við fólki á al-tjóða hvalaveiðfundinum, sum var í Bretlandi í juli.

men danski umhvørvis-maðurin var ikki serliga hugaður at lurtu eftir okkum, og er tað so, at tit ikki vilja hava upplýs-ingar um grindahvalin, so er tað ikki okkara feilur, at tykkum tørvar upplýs-ingar.

Paul Watson visir annars til hendingarnar í Føroyum, har umhvørvis-fólk vörðu illa viðfarin.

— Vit hava høyr, at báatar teirra vörðu oyðilagdir, og at fólkinu vörðu sligin.

— Eg ætli mær ikki í land við fólki minum, um vandi er fyri at tey fáa somu viðferð sum tey fól-kin undan okkum fingi.

Paul Watson sigur, at felagsskapur hansara er bert ein av mongum og uppgáva teirra er ikki at upplýsa, men at steðga grindadrápi, har tað fer fram.

— Hvi gera tit ikki meira fyri at steðga stør-hvalaveiði og dálkingini av hævunum heldur enn at koma higar og forða grindadrápi?

— Soleiðis siga allir hinir eisini. Japanarar spyrja, hvi vit ikki eru aðrastaðni og íslendingar spyrja um tað sama. Sann-leikin er tann, at vit eru allastaðni og vit royna hev-ur í at steðga dálkingini av hævunum. Men nú er tað grindahvalurin, sum vit hava áhuga fyri.

— Fer tú at goð-taka grindadráp um føroyingar

avmarka tað í størri mun enn í dag?

— Eg goðtaki ikki, at ein tann einasti grinda-hvalur verður dripi. Tað er tit vit eru her.

Vilja ikki almanna-kunnger taktikk

— Hvat fara tit at gera, um tað verður grind?

— Tað er ikki beint at siga føroyingum frá, hvønn taktikk vit fara at brúka.

— Hvussu nógvar smærri bátar hava tit um-borð?

— Vit fara ikki at seta smærri bátar út. Tað verður ur vandamikið, tá hugsað verður um, hvat tit gjørdi við »shinar« bát-arnar. Føroyingar hava nýtt harðskap móti øðrum umhvørvisfólki og eg fari ikki at lata tykkum nýta harðskap móti manning minni. Tá fara vit í hvarjum einstøkum færi at gera av, hvat skal gerast.

— So leingi tit ikki gera tað, virka tit á óløgigan hátt.

— Ikki fyrr enn føroy-ingar sjálvir fara til altjóða hvalaveiðnevndina og biða um eina kvotu, sum verður sett út frá vis-indaligum upplýsingum, kann nakar hugsingur vera um at lurtu eftir fø-royingum.

Bojkott

— Hvat fara tit at gera, um lógreglan leggur uppi og tit verða handtiknir fyri at bróta føroyska lóg?

— Verða vit handtiknir, gevur tað okkum høvi til at fara eitt stigt viðari, nevniliga at bojkotta fø-royskar og seinni eisini danskar vørur. Vit hava nógvar felagsskapir sum styðja okkum. Tilsumans munnu tað vera talan um 2 mill. límir. Vit hava fyrr bojkottað japanskar og kanadískar vørur, og tað hevur givið sera gott úr-slit. Hetta at bojkotta vørur er eitt tað mest eff-ektiva vápnini móti teim-um, sum ikki vilja halda altjóða reglur um regul-eringar.

Stóru áhugi er fyri hesum fremmandaskipinum

Tit ringja
sosialurinn,
tlf. 1 1820
— vit skriva